

Konsernitilinpäätökset 2024

Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus

Mikko Mehtonen

**KUNTA
LIITTO**

Kuntakonsernien tilinpäätös 2024

- **Ensimmäinen kattava kuva kuntakonsernien taloudesta vuodelta 2024**
 - Kuntien toimintaa on siirtynyt 2000-luvulla merkittävässä määrin konserniyhtiöiden piiriin, joten konsernitilinpäätöksen luvut antavat peruskuntia kattavamman kuvan kuntien toiminnasta.
- **Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin**
 - Tytäryhteisöt yhdistellään kunnan konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan.
 - Kuntayhtymät yhdistetään konsernitilinpäätöksiin peruspääomien suhteessa.
 - Osakkuusyhteisöistä yhdistetään omistuosuuksien suhteessa tilikauden voitto/tappio sekä oman pääoman muutos.
 - Keskinäiset erät eliminoidaan konsernitilinpäätöksissä.
- Tiedot perustuvat Valtiokonttorin keräämiin konsernitilinpäätöksiin sekä Tilastokeskuksen yritysrekisteriin.

**Kuntien yhtiöistä
positiivista
tulosta tekivät
lähinnä
energiasektorin
yritykset.**

**KUNTA
LIITTO**

**Kunnan
konserniyhtiöt ovat
suuria investoijia.
Yhtiöillä on yli
puolet
kuntasektorin
veloista.**

**KUNTA
LIITTO**

Kunnat omistavat noin 2 600 toimivaa yhtiötä.

Kuntien yhtiöt kattoivat noin 3 %
Suomessa toimivien yritysten
yhteenlasketusta liikevaihdesta.

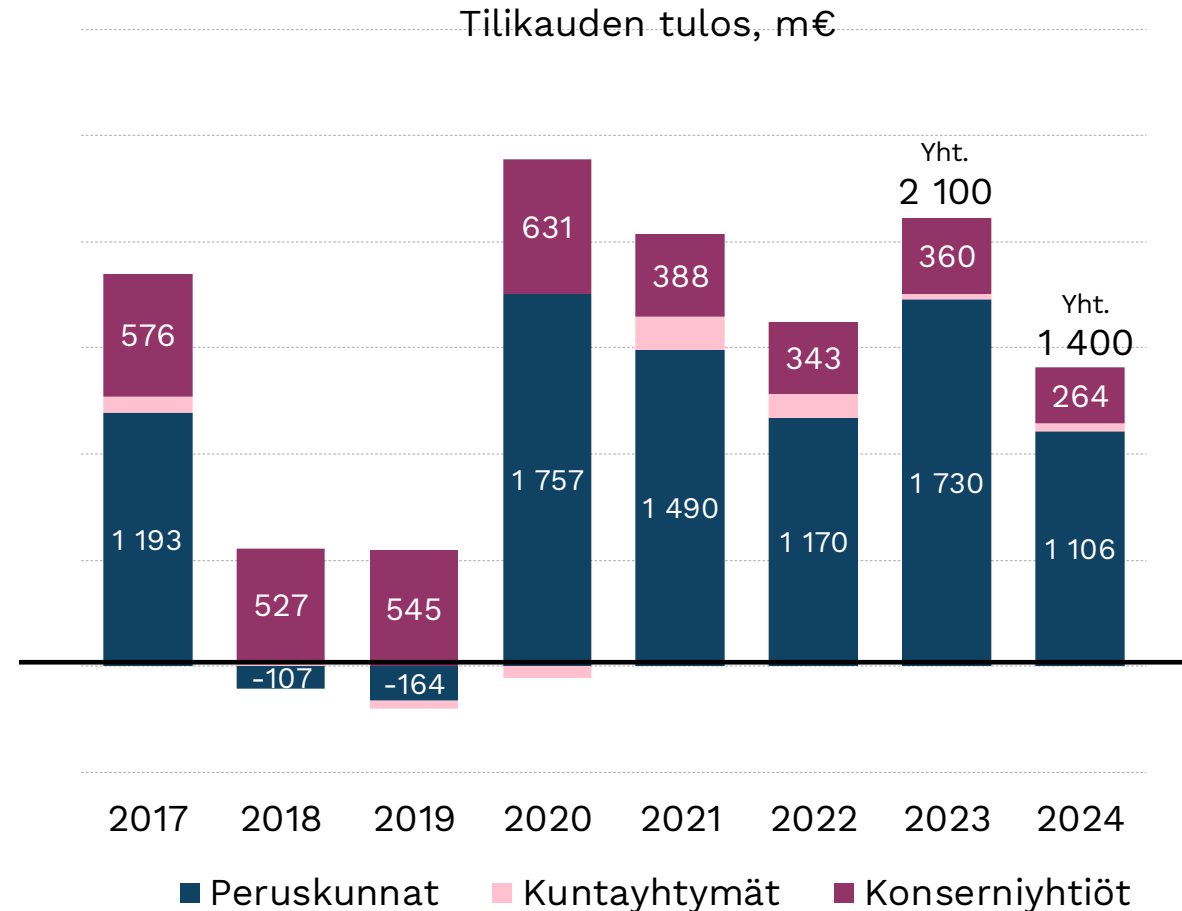

Kuntakonsernien tilinpäätös 2024

Lähde: Valtiokonttori

Kuntakonsernien tulos heikkeni edellisvuodesta

- Kuntakonsernien tuloksen heikkeneminen johtui pääsääntöisesti **peruskuntien heikentyneestä taloustilanteesta.**
- Myös konserniyhtiöiden tulos jäi hieman edellisvuosia vaisummaksi.
- Konserniyhtiöt kuitenkin kokonaisuudessaan ylijäämäisiä
 - Positiivista tulosta tekivät lähinnä **energiasektoriin kuuluvat yritykset.**

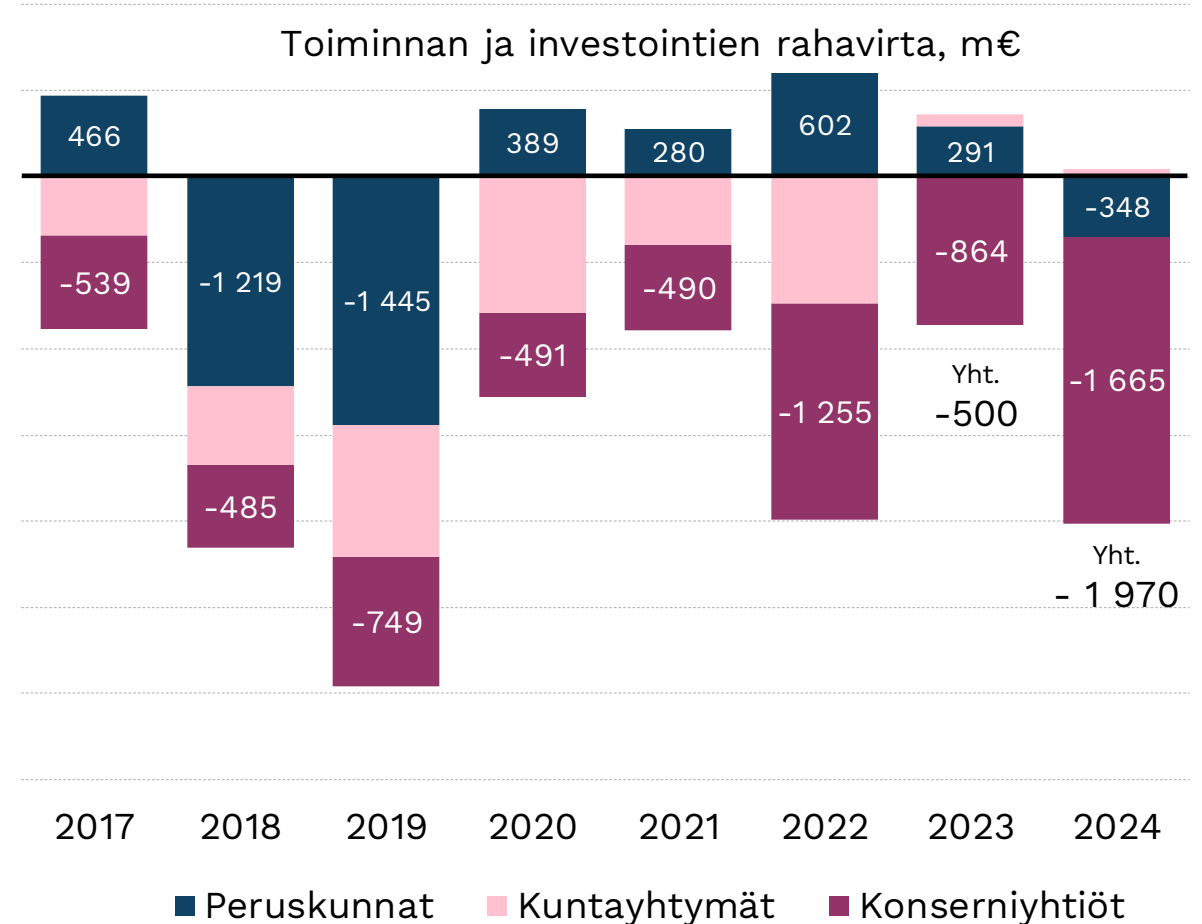

⁷
Kunnat joiden tilinpäätöstiedot puuttuvat, on laskettu mukaan vuoden 2023 tiedoilla.

Lähde: Vuodet 2017-2020 Tilastokeskus, vuodesta 2021 alkaen Valtiokonttori

Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntakonsernit rahavirralla mitattuna vahvasti alijäämäisiä

- Konserniyhtiöiden miinusmerkkinen rahavirta johtuu investointimenoista.
- Etenkin suurissa kaupungeissa isoja investointihankkeita on toteutettu usein konserniyhtiöiden kautta.
- Talouden alijäämäisyys on kasvattanut 2000-luvulla voimakkaasti kuntakonsernien lainakantaa.

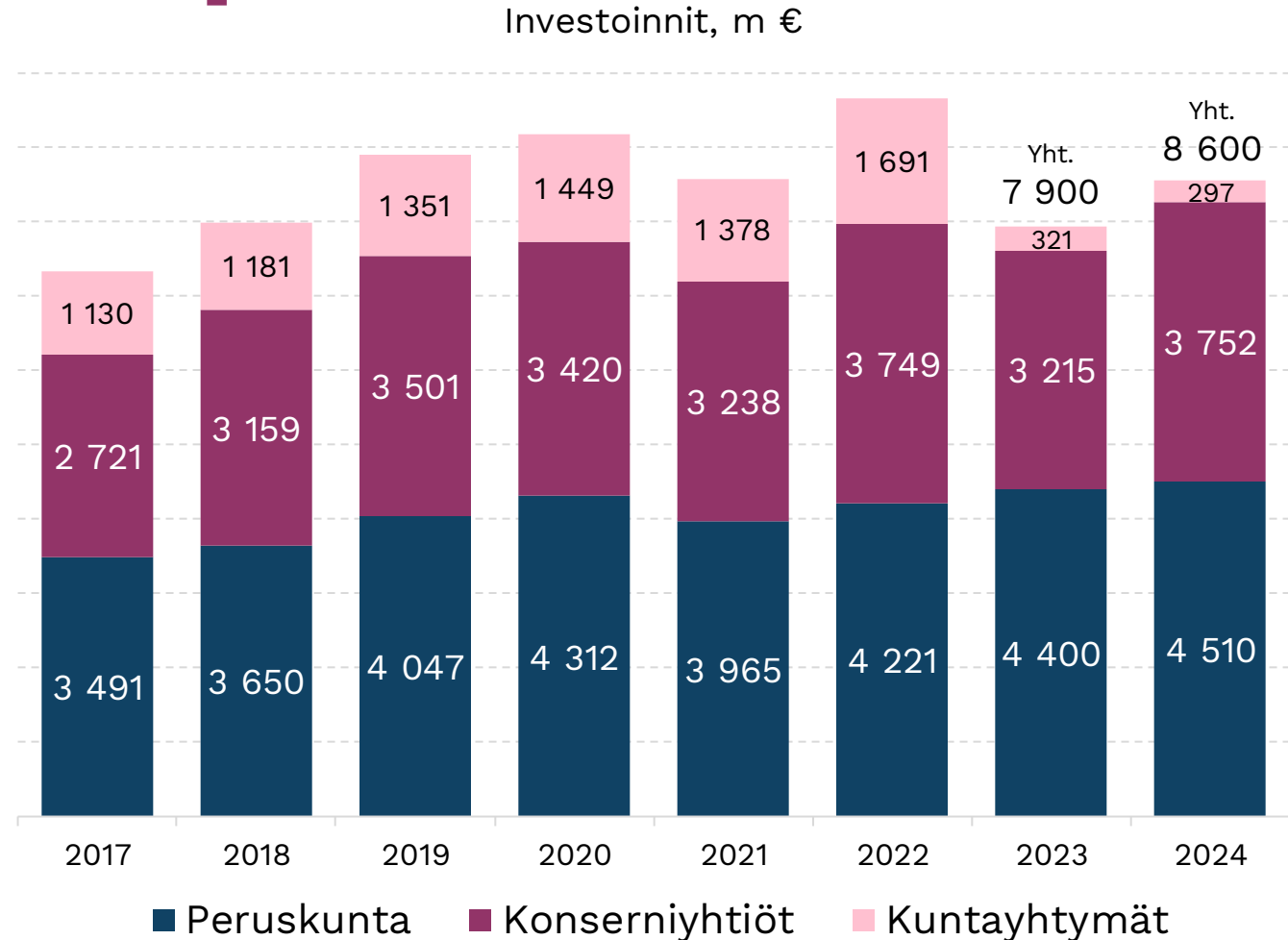

Kunnat⁸ joiden tilinpäätöstiedot puuttuvat, on laskettu mukaan vuoden 2023 tiedoilla.

Lähde: Vuodet 2017-2020 Tilastokeskus, vuodesta 2021 alkaen Valtiokonttori

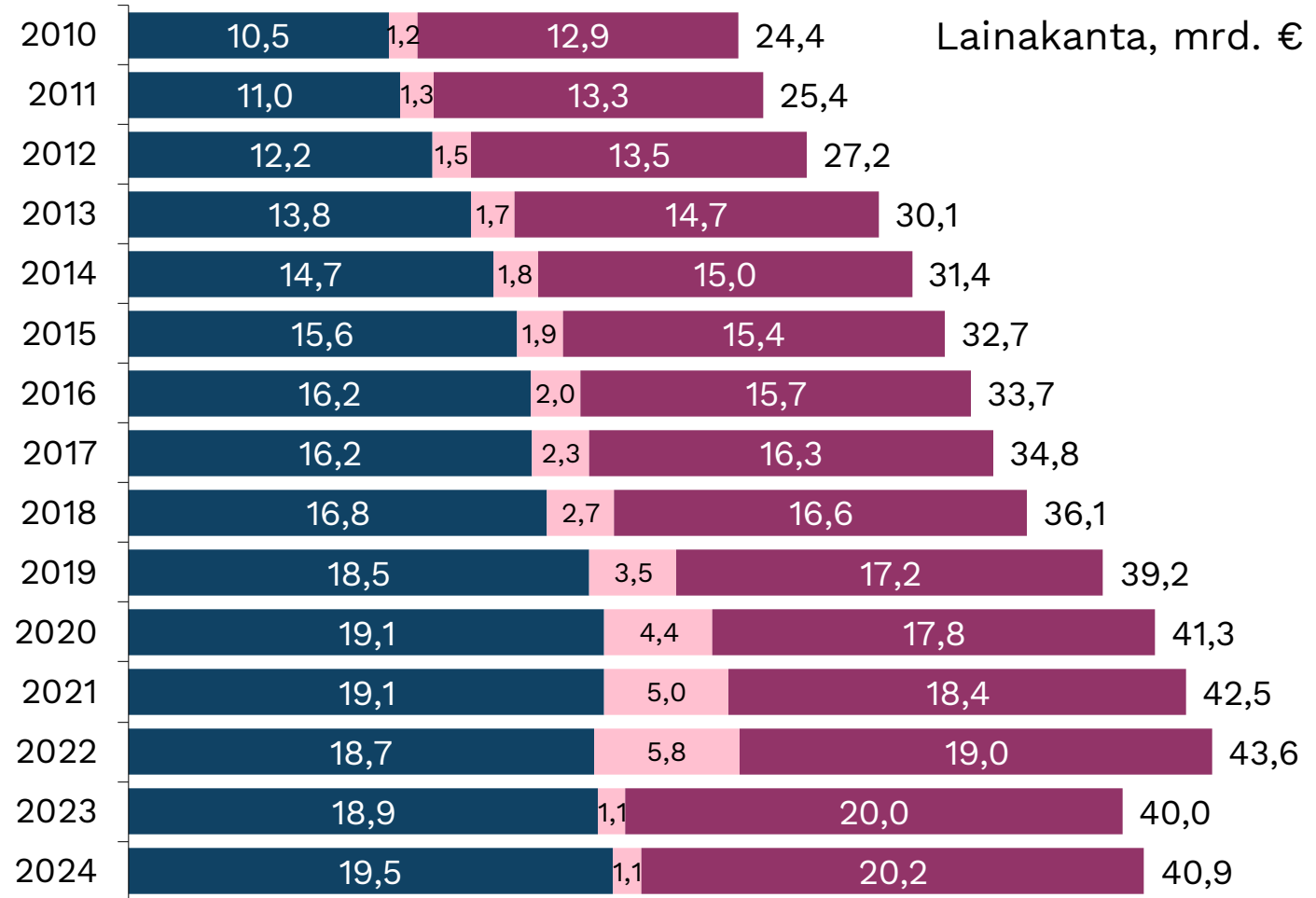
Konserniyhtiöiden osuus investoinneista jo lähes puolet

- Kuntakonsernien investoinnit 8,6 miljardia.
 - investoinnit **kasvoivat yli 600 miljoonalla** edellisvuodesta, kasvusta 500 miljoonaa kertyi konserniyhtiöiden investoineista.
- Konserniyhtiöiden osuus investoinneista noin **44 %**.
- Konserniyhtiöiden kautta on toteutettu isoja infrastruktuurihankkeita, kuten: **Länsimetro oy, Heka Oy ja Tampereen raitiotie Oy.**

Konserniyhtiöillä on yli puolet kuntasektorin veloista

- Kuntakonserneilla on lainaa noin 41 miljardia euroa.
 - Lisäksi kuntakonserneilla on vuokravastuita noin 6 miljardin edestä.
- Lainakanta on kasvanut merkittävästi 2000 luvulla.
- Konserniyhtiöiden osuus lainakannasta yli puolet.
- Sote-uudistus pienensi lainakantaa vuonna 2023:
 - sairaanhoitopiirien lainoja siirtyi hyvinvointialueille noin 5 miljardin edestä.

Luvut eivät sisällä vuokravastuita, joita noin 6 miljardin edestä.

■ Kunnat ■ Kuntayhtymät ■ Konserniyhtiöt

Manner-Suomen kuntakonsernien tulos- ja rahoituslaskelma

Eri kuntakonsernien välisiä keskinäisiä eriä ei ole eliminoitu.

Tuloslaskelman erä	2023	2024	Muutos
	mrd. €	mrd. €	%
Toimintatuotot	16,98	16,72	-1,5 %
Toimintakulut	-29,45	-29,28	-0,6 %
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta (tappiosta)	0,07	0,09	
Toimintakate	-12,40	-12,46	0,5 %
Verotulot	14,51	14,01	-3,5 %
Valtionosuudet	4,95	4,81	-2,9 %
Rahoituserät, netto	-0,33	-0,43	29,9 %
Vuosikate	6,73	5,93	-11,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4,61	-4,65	0,8 %
Satunnaiserät, netto	0,00	0,13	
Tilikauden tulos	2,11	1,41	
Tilikauden ylijäämä	1,92	1,23	

Rahoituslaskelman erä	2023	2024	Muutos
	mrd.€	mrd.€	%
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	6,73	5,93	-11,9 %
Satunnaiset erät, netto	0,00	0,13	
Tilikauden verot	0,11	0,09	
Tulorahoituksen korjauserät	-0,38	-0,51	
Investointien rahavirta			
Investointimenot	7,94	8,56	7,8 %
Rahoitusosuudet investointeihin	0,16	0,15	-4,4 %
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1,03	0,98	-5,3 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,50	-1,97	
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen muutokset	0,03	0,02	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,39	5,50	25,4 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3,24	-3,22	-0,5 %
Rahavarat 31.12.	8,20	8,02	0,0 %
Lainakanta 31.12.	38,98	40,86	-2,2 %

¹¹ Kunnat joiden tilinpäätöstiedot puuttuvat, on laskettu mukaan vuoden 2023 tiedoilla.

Millaisista yhtiöistä kuntakonsernit koostuvat?

Lähde: Yritysrekisteri (Tilastokeskus), Valtiokonttori

Kuntaomisteiseksi yhtiöksi määritetään yhteisö jossa kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu omistusosuus on vähintään 50 %. Mukaan lasketaan siten tytäryhteisöjen lisäksi osakkuusyhteisöjä.

Juuri nyt koko kuntakonsernin ohjaus entistä tärkeämpää!

Kiinteistöyhtiöt
n. 1 400 yhtiötä

Energiayhtiöt
n. 300 yhtiötä

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen
toiminta (mm. kehitysyhtiöt)
n. 100 yhtiötä

Vesi- ja jäteyhtiöt
n. 150 yhtiötä

Kulttuuri, liikunta ja vapaa-
ajan elämykset
n. 120 yhtiötä

Ammatillinen,
ammattikorkeakoulut ja
muut koulutusyhtiöt
n. 70 yhtiötä

Hallinto- ja
tukipalveluyhtiöt
n. 70 yhtiötä

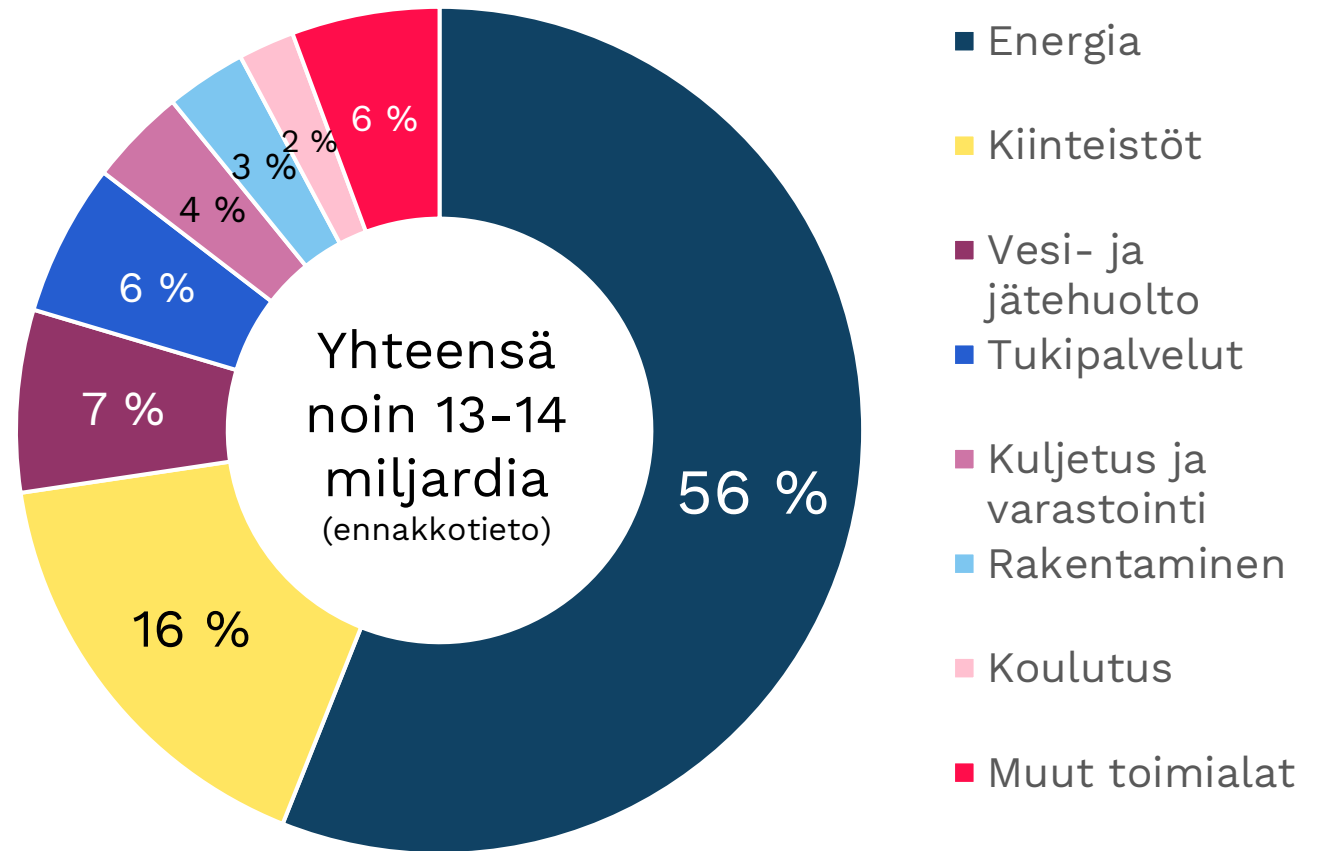
Muut yhtiöt
n. 400 yhtiötä

Kuntaomisteisten yhtiöiden liikevaihto toimialoittain 2024, arvio

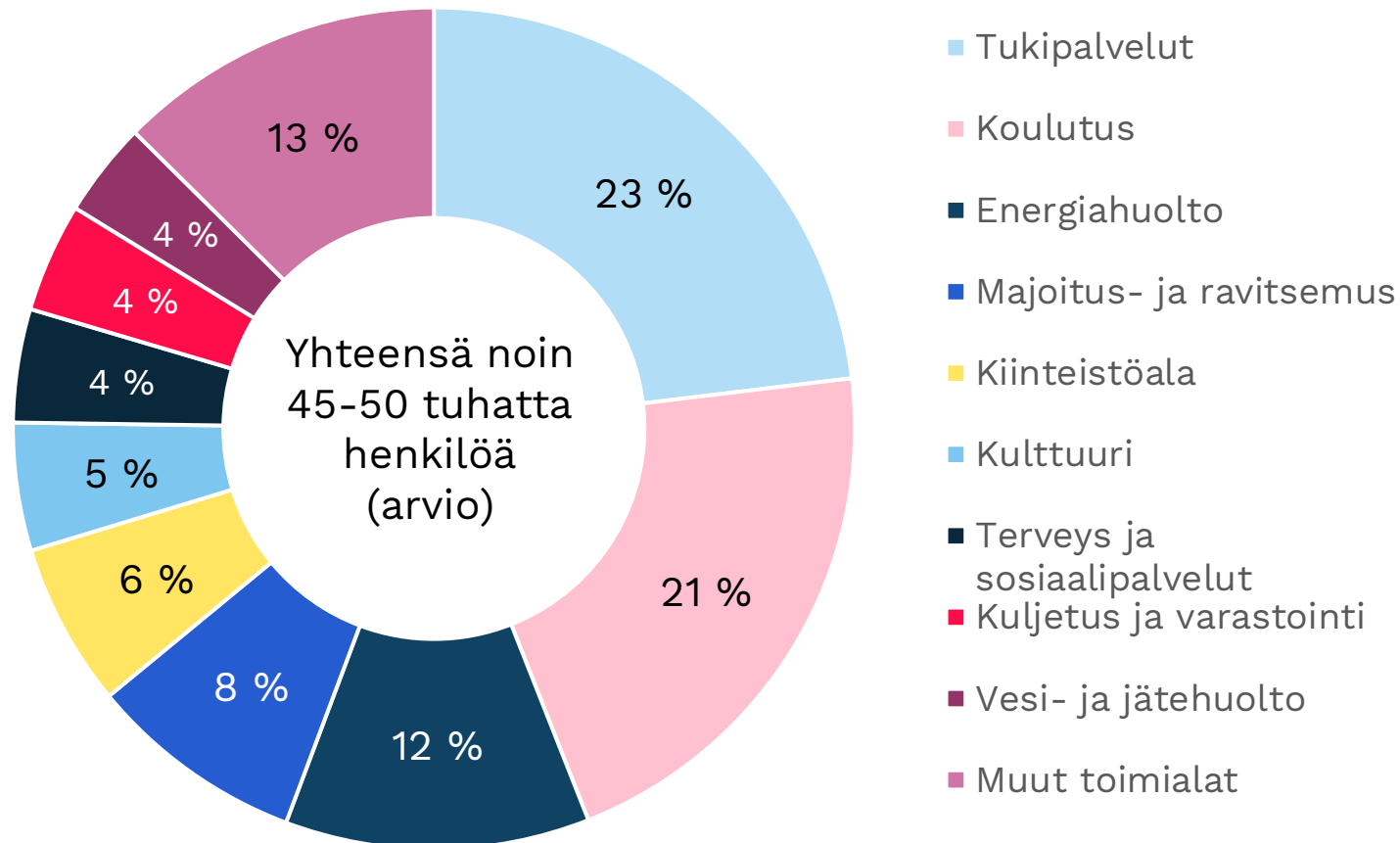
- Kuntaomisteisten yhtiöiden liikevaihdosta yli puolet syntyi energiasektorin yrityksistä
- Kiinteistöyhtiöt muodostivat noin kuudenneksen liikevaihdosta
- Muiden toimialojen osuus liikevaihdosta on vähäinen

Vuoden 2024 osuudet on arvioitu yritysten 2023 tilinpäätöstietojen sekä yritysten suhdanneindeksin perusteella. Suhdanneindeksi ennakoi kuntaomisteisten yritysten liikevaihdon kehitystä yritysten maksamien verojen perusteella. Yritysten 2024 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla vasta keväällä 2026

Kuntaomisteisten yhtiöiden henkilöstö toimialoittain 2024, arvio

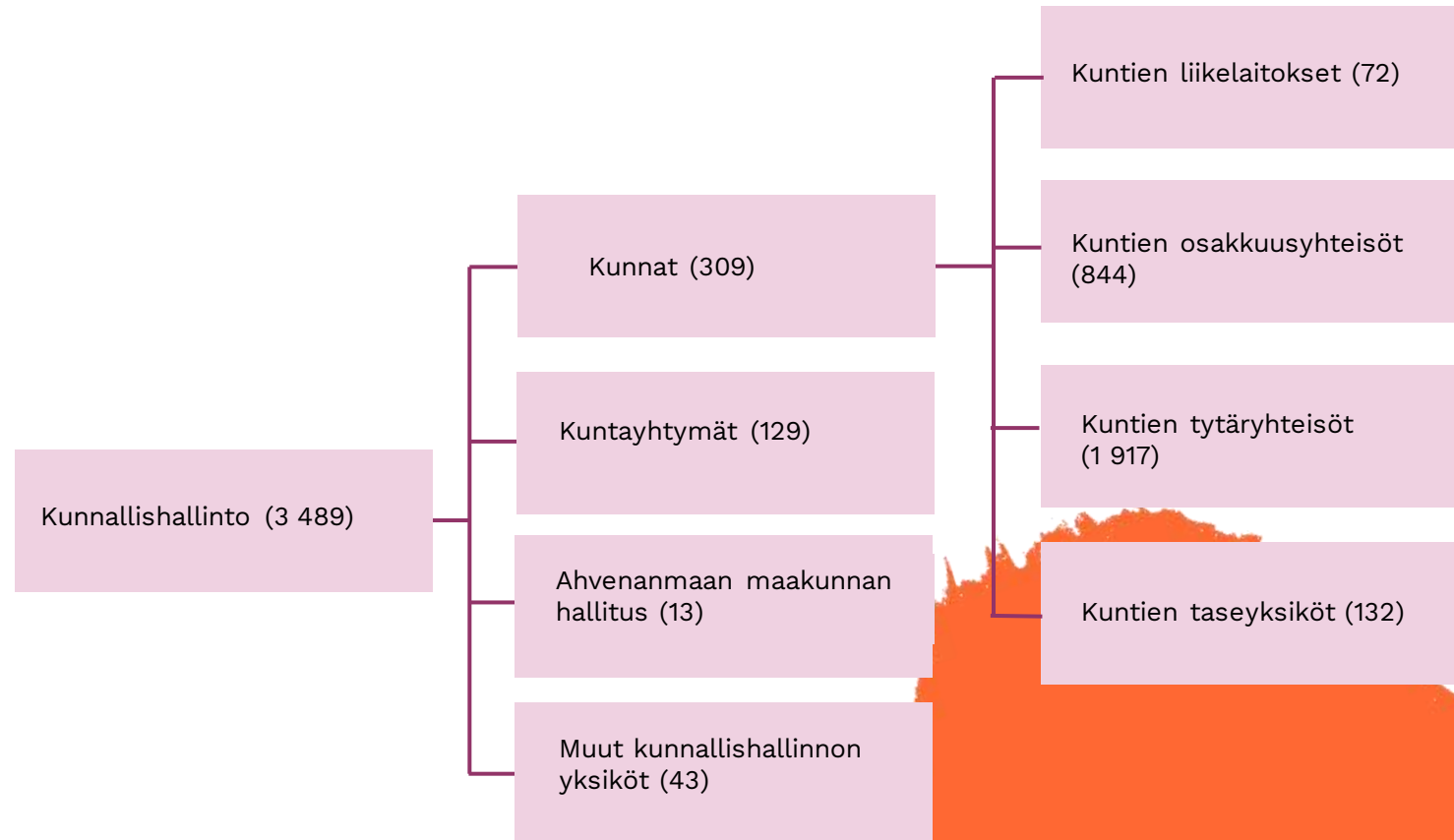
- Konserniyhtiöissä työskenteli arviolta noin 45-50 tuhatta henkilöä (laskennallinen htv)
- Tukipalvelut ja koulutus ovat henkilöstön näkökulmasta isoimmat toimialat
- Peruskunnissa ja kuntayhtymissä työskenteli vuonna 2024 noin 220 000 henkeä

Vuoden 2024 osuudet on arvioitu yritysten 2023 tilinpäätöstietojen sekä yritysten suhdanneindeksin perusteella. Henkilöstömäärä estimoidaan käyttämällä tulorekisterin tietoja, kuten palkanmaksua ja työntekijöiden ammattiluokituksia. Yritysten 2024 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla vasta keväällä 2026. 15

Kunnallishallinnon rakenne

- Kunnallishallinto koostuu vuonna 2023 noin 3 500 organisaatiosta
 - näistä noin **2 700*** on kuntien omistamia tytär- ja osakkuusyhteisöjä.
- Kunnilla ja hyvinvointialueilla on noin **80** yhteisomisteista yhtiötä, joista noin puolet kuuluu kuntakonserneihin
 - Yhteisomisteiset yhtiöt ovat pääosin kiinteistö- ja tukipalveluyhtiöitä

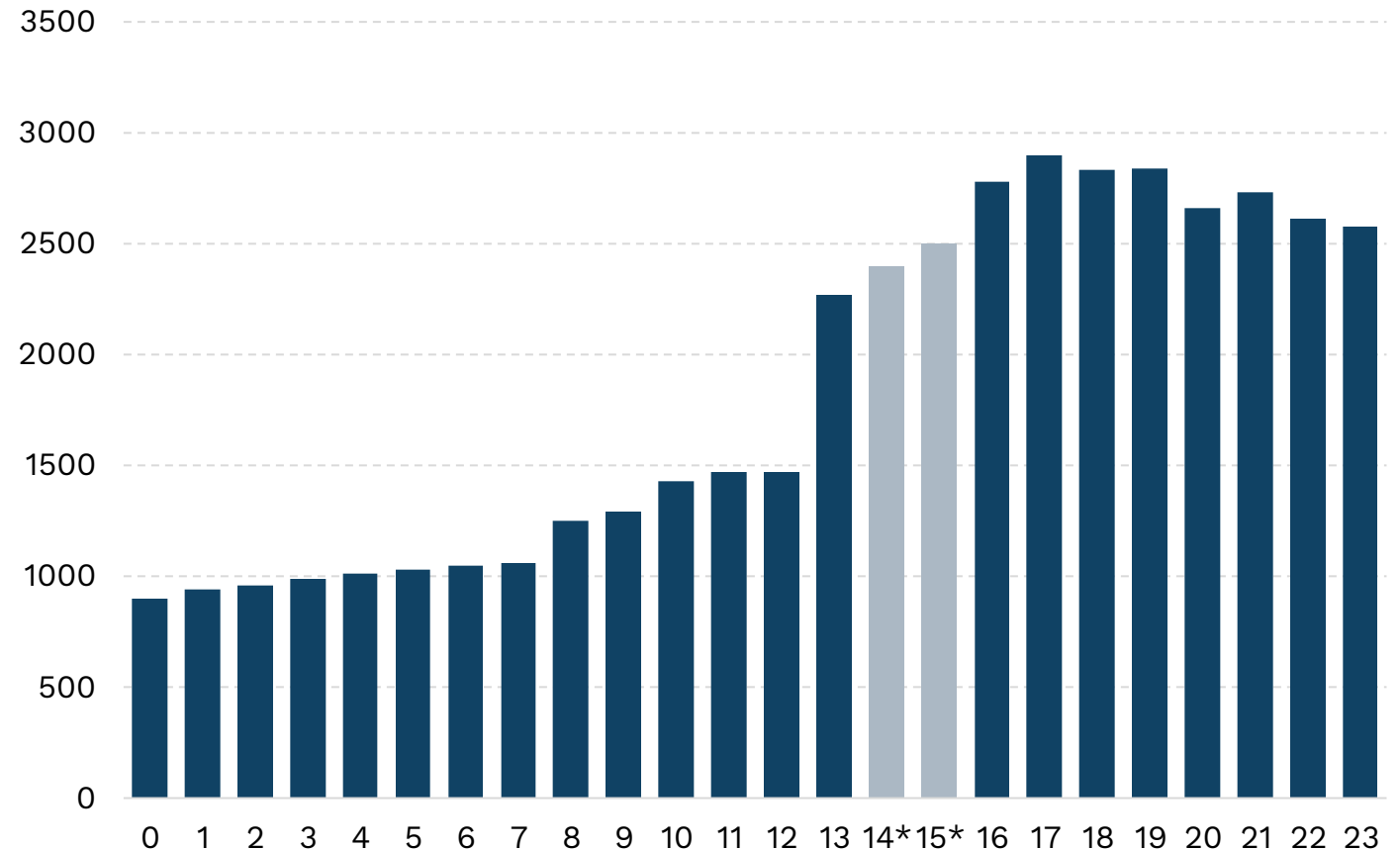

****Aineisto perustuu Valtiokonttorin kunnilta keräämiin tietoihin ja se poikkeaa hieman, muissa kalvoissa esitetyistä, Tilastokeskuksen yritysrekisterin tiedoista.***

Kuntaomisteisten yritysten lukumäärä

- Vuoden 2023 alussa hyvinvointialueiden vastuulle siirtyi kuntayhtymien mukana noin 70 yhtiötä
 - Osa tukipalveluyhtiöstä on kuntien ja hyvinvointialueiden yhteisomistuksessa ja ne tuottavat in-house -palveluita omistajilleen
- Yhtiöittämisvelvoite lisäsi yhtiöittämisiä vuoteen 2014 mennessä
 - Etenkin energiayhtiöitä yhtiöitettiin runsaasti 2010-luvun alkupuoliskolla
- Kuntayhtiöiden määrä on vakiintunut 2020-luvulla vajaaseen 3 000 yhtiöön
 - Yhtiöiden määrä on jopa hieman laskenut viimeisen viiden vuoden aikana
 - Laskua selittävät muun muassa myynnit sekä sote-uudistus

Kuntaomisteisten yritysten lukumäärä

Aineisto on tarkentunut mm. kuntayhtymien ja kunta-alakonsernien osalta vuosina 2013 ja 2016. Tästä johtuen vuotta 2016 aiempi osuus aikasarjasta ei ole kokonaistasoltaan vertailukelpoinen. Kuvio kuvaa tästä huolimatta kuntaomisteisten yritysten lukumäärän trendikehitystä.

Konserniyhtiöt painottuvat suuriin ja keskisuuriin kaupunkeihin

Konserniyhtiöiden henkilöstömäärä kuntakokoluokittain

